

**MATICA HRVATSKIH SINDIKATA
NEZAVISNI HRVATSKI SINDIKATI
SAVEZ SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE**

Zagreb, 6. svibnja 2021.

Priopćenje za javnost

Nije riječ o sindikalnom porezu, već o ispravljanju nepravde prema članovima sindikata koji financiraju kolektivno pregovaranje

Članovi sindikata, kroz organizirano djelovanje, ključni su akteri borbe za povoljniji radno-pravni status i veća **prava svih radnika**. Oni u toj borbi sudjeluju vlastitom aktivnošću i financiranjem stručnog aparata u sindikatima bez čega ne bi bilo ni ekonomske ni pravne podloge za kolektivno pregovaranje niti kontrole provedbe i zaštite prava radnika. **Nečlanovi sindikata**, s druge strane, ohrabreni činjenicom da će u svakom slučaju konzumirati podjednako sva prava i povlastice ugovorene kolektivnim ugovorima, ne participiraju u toj istoj borbi pa niti plaćanjem neke vrste naknade za korištenje izbornih prava. Članovi i nečlanovi sindikata Zakonom o radu izjednačeni su samo po pitanju opsega prava, ali **ne i po pitanju njihovih obveza**. Naš zakonski sustav stavlja u neravnotežan i diskriminatoran položaj članove sindikata u odnosu na nečlanove. To je nepravedan sustav. Takav sustav potkopava društvenu solidarnost i potiče **prisvajanje plodova tuđih napora**.

Rješavanje ovog problema **nije trivijalno**, jer stanovita prava radnika ne proizlaze samo iz sindikalne aktivnosti već velikim dijelom i iz rada pojedinca. Stoga plaća i osnovna prava **iz domene socijalne sigurnosti** ne mogu biti predmet različite regulacije na temelju članstva i nečlanstva u sindikatima. Ali jedan dio prava, **razmjerni razlici u naporima i troškovima** kolektivnog pregovaranja, koje ima član u odnosu na nečlana, trebao bi biti prepoznat kao dodatno pravo članova sindikata, kako je to regulirano u većini civiliziranih zemalja.

Obveza plaćanja naknade za korištenje povoljnosti iz kolektivnih ugovora ili ugovaranja prava koja vrijede samo za članove sindikata nisu nepoznati modeli reguliranja navedenih odnosa. Različita rješenja koja za cilj imaju uspostavljanje pravednih odnosa, jačanje sindikata i poticanje kolektivnog pregovaranja već dugo postoje **u nizu zemalja Europe i svijeta**, od Njemačke, Slovenije, Kanade, Turske, Švicarske, Bugarske, Belgije, Danske, Švedske, Finske, Islanda pa do Izraela, SAD-a, ...

Uvođenje obveze plaćanja određene naknade za korištenje prava iz kolektivnih ugovora za nečlanove sindikata nije „sindikalni porez“. To je pitanje uspostavljanja ravnoteže koja će spriječiti iskorištavanje onog dijela radnika koji svojim odricanjima osiguravaju postojanje kolektivnih ugovora i njima zajamčenih prava. Kolektivni ugovori, božićnice, regres i veće plaće ne padaju s neba.

Nije ova nepravda stvar samo **javnog i državnog sektora**, kako opet tvrde oni koji sustavno pokušavaju unijeti razdor između radnih ljudi u javnom i privatnom sektoru da bi prikriili pravi rascjep hrvatskog društva između onih koji imaju previše i one građanske većine koja nema dovoljno. I u privatnom sektoru nečlanovi sindikata jednako uživaju u plodovima sindikalnih napora i odricanju svojih kolega, članova sindikata. Štoviše, u privatnom sektoru još je izraženije sprječavanje i opstrukcija sindikalnog organiziranja, što sve više dovodi do opadanja broja članova sindikata i može

imati veoma opasne posljedice po sve radne ljude jer su sindikati najvažniji i uglavnom i jedini branitelji društvene kohezije, socijalne pravde i dostojanstva radnika.

Sindikati ne traže nikakav novac za sebe. Žele uspostavljanje pravednih odnosa u društvu i promjenu okvira koji potiče iskrivljene društvene vrijednosti i nesolidarnost. Nikada svi radnici neće i **ne moraju biti članovi sindikata**, ali bi svi radnici trebali na neki način participirati za zajednička prava koja koriste, a koja sindikati i njihovi članovi izbore. Tu nije riječ niti o uvođenju obvezne sindikalne članarine ili „sindikalnog poreza“, već o tome da bi se jedan od spominjanih modela (kako u javnom, tako i u privatnom sektoru) koristio samo i isključivo u situaciji potpisanog kolektivnog ugovora kojim su sindikati materijalna prava ugovorili na višoj razini od zakonom uređene.

Božićnice, regressi, uskrsnice, darovi za djecu, jubilarne nagrade, pravo na plaćeni prijevoz na posao i s posla tek su neka od prava na koja poslodavce ne obvezuje nikakav zakon, nego se za njih izbore sindikati kolektivnim pregovaranjem. Stoga upravo članovi sindikata, a ne čelnici, traže da se ta prava u punom ili povećanom obimu odnose samo na njih jer isključivo oni dobrovoljno financiraju sindikalnu borbu i na njihovim leđima i aktivnostima postižu se bolji uvjeti za sve radnike, dok za to vrijeme nečlanovi drže „figu u džepu“ i sva povećanja plaća nonšalantno trpaju u taj isti džep.

Sindikati ne traže ništa što nemaju druge civilizirane zemlje. Štoviše, traže i manje, jer neke zemlje poput Kanade i Bugarske imaju model po kojem nečlanovi plaćaju tzv. doprinos solidarnosti izravno sindikatima. Hrvatski sindikati to ne žele. Cilj sindikata u Hrvatskoj je uspostavljanje pravednog i poticajnog okruženja za zaštitu i unapređenje prava radnika i građana. Na to svi zajedno imamo bezuvjetno pravo. Tu nema mjesta trgovanju s radničkim pravima, svim onim što su sindikati svojim akcijama izborili i sigurno ga neće biti. Stoga nema logike da se reguliranje prava članova i nečlanova u javnosti povezuje s produljenjem radnog vijeka do 67 godina jer je upravo sindikalnom inicijativom „67 je previše“, u suradnji sindikata i građana, dokinuta namjera Vlade za obveznim radom nakon 65-e godine.

Sanja Šprem, zamjenica predsjednika Matice hrvatskih sindikata, v.r.

Krešimir Sever, predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata, v.r.

Mladen Novosel, predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, v.r.